

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta podnikohospodářská
Obor: Arts Management

VS: Multimediální komunikace

Vizuální komunikace

4ME431

Recenze filmu Zabriskie Point

Vypracovala: Barbora Tůmová

4. listopadu 2012

1. Info o filmu	3
2. Názor	3
3. Rozbor filmové řeči	4
4. Charakter hlavních postav.....	5
5. Klíčové scény filmu	5
6. Storyboard.....	5
7. Zdroje	6

1. Info o filmu

Snímek *Zabriskie Point* je příběhem mladé dvojice, jejíž osud ilustruje kritický Antonioniho postoj proti materialistické společnosti Spojených států amerických na konci 60. let 20. století v kulisách silného protispolečenského hnutí studentů, černochů a dalších mladistvých radikálů. Film je pojmenován podle skalnaté vyvýšeniny na kraji kalifornského Údolí smrti v USA.

Snímek otvírá scéna bouřlivé studentské diskuze na univerzitě v Los Angeles v roce 1969, které se účastní i radikalisticky orientovaný bývalý student Marc (Marc Frechette). *Po konfliktu s policií si koupí pistoli a na demonstraci se stane svědkem smrti jednoho studenta. Třebaže jeho smrt pomstí někdo jiný, Marc jako hlavní podezřelý uprchne na letiště a zmocní se malého letadla. Během přeletu pouště zahlédne na silnici auto a v něm studentku Dariu (Daria Halprin), která si přivydělává jako sekretářka stavebního podnikatele.*¹ *Daria a Marc se rychle brzy sblíží a vzplanou v duchu generace hippies. Brzy se každý vydá svou cestou. Poté, co se Daria dozví, že policie Marka zřejmě zastřelila, její rozhořčení se zhmotní ve vizi výbuchu vily jejího zaměstnavatele.*²

Antonioni vytvořil svůj první film podle vlastního námětu. Do hlavních rolí obsadil neherce Marca Frechetta, Dariu Halprin. Epizodní roli si zahrál Harrison Ford. Za kamerou stál Ital Alfio Contini a produkci zajišťoval Harrison Starr ve společnosti Carlo Ponti Production, která dohromady produkovala tři Antonioniho filmy (*Zvětšenina*, *Zabriskie Point* a *Povolání: Reportér*).³

2. Názor

Zabriskie Point mě po obsahové a stránce příliš neoslovil. Nedostatečně vykreslené charaktery hlavních postav ve mně evokovalo lhostejnost s jejich dalšími osudy. Absenci silného příběhu mohla zachránit snad jen výjimečná a dechberoucí vizuální stránka filmu, která však nepředčila dějovou nudu většiny stopáže s výjimkami dvou scén (milování v písku a abstraktní závěr s nekonečnými výbuchy konzumního světa). Dialogy mezi hlavními postavami na mě působily spíše nepřírozně, jako by se každým slovem snažily naznačit nesouhlas s konzumní společností. Chyběla mi ale důvodná a zřetelná motivace této kritiky. Vnímala jsem spíše celkovou povrchnost, polopatičnost až teovitost děje. Hlavním nedostatkem snímku je, že nepůsobí dost silně ani na rozum, ani na cit.⁴

Na filmu naopak oceňuji zařazení provokativních scén zejména pak scénu kolektivního milování dvojic rozsetých po svazích *Zabriskie Point*, která sice v dnešní době působí lehce

---

¹ Produktem jeho společnosti je tzv. Sluneční oáza=ideální svět uprostřed pouště.

² Projekt 100. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<
<http://2008.projekt100.cz/zabriskie-point-recenze.htm>>.

³ Česká televize.[online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/47315-zabriskie-point/>>.

⁴ *Zabriskie Point* [film]. Directed by Michalengelo ANTONIONI. USA: Metro-Goldwyn-Maye, 1970.

směšným dojmem, avšak v roce 1970 musela způsobit značný rozruch u puritánské části amerického publika, což způsobilo vystřížení rebelských a erotických scén. Tyto záběry se však v průběhu změn ve vedení distributorské společnosti MGM do filmu zase vrátily.

Výrazně pozitivním prvkem filmu *Zabriskie Point* je psychdelický hudební doprovod kapely Pink Floyd, která původně měla složit celý soundtrack k filmu. Nakonec Antonioni vybral pouze několik melodií a zbytek doplnil skladbami hudebníka Jerrho Garcii z Grategul Dead a kapel Kaleidescope a Rolling Stones.

3. Rozbor filmové řeči

Při pohledu na kompozici obrazu je zřejmé,

Velmi důležitá je kompozice obrazu, zvláště ve spojení s pouštní krajinou, kde se odehrává značná část děje stejně tak jako jedna z nevýraznějších scén (detailněji popsána v další kapitole textu). Antonioni nejprve představí poušť ve velkých celcích, pak v celcích a polocelcích, ve kterých ukazuje předmět jednání – skupinky mladých lidí. Následně tyto skupinky slučuje velkými celky a zasazuje je tak do pouštní krajiny.⁵

Zaměříme-li se na úhly kamery, můžeme si všimnout použité rekurzů. Jedním z nich je záběr na sedícího podnikatele snímáný zpoza stolu. Vyznění záběru evokuje hierarchické postavení podnikatelů z vládnoucího světa reklamy a konzumu.⁶

Pohyby kamery jsou táhlé a dlouhé v pouštních záběrech filmu a naopak rychlé v městském prostředí.

Zajímavým kontrastem je Antonioniho střídání obrazu pouštní nespoutané krajiny s výjevy z města svázaného reklamními billboardy. Toto se odráží i ve volbě hudebního doprovodu, kdy scény ve městě jsou plné autentických zvuků a ruchů města (troubení aut, sirény, hlasy lidí....) střídají záběry doprovázené melodiemi od psychedelie až po americké country od kapel Pink Floyd, Jerry Garcia (Grategul Dead), Kaleidescope či Rolling Stones.⁷

Světelně je snímek laděn do světlých barev vyprahlé pouště, což může odkazovat na stejnou vyprahlost společenského nastavení.

Stříhová skladba je často synchronní s rytmem hudebního doprovodu.

---

⁵ Cinepur. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<
<http://cinepur.cz/article.php?article=838>>.

⁶ *Zabriskie Point* [film]. Directed by Michalengelo ANTONIONI. USA: Metro-Goldwyn-Maye, 1970.

⁷ Phinnweb.org.[online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<
<http://www.phinnweb.org/links/cinema/directors/antonioni/zabriskie/>>.

4. Charakter hlavních postav

Do hlavních rolí snímku obsadil Antonioni do té doby neznámé interprety bez předchozích hereckých zkušeností a vedl je k co největší improvizaci. Původně režisér uvažoval, že hlavní úlohu ztvární Harrison Ford, který nakonec vytvořil němou miniroli zatčeného studenta.

Marc je idealistický, energický, zdrsnělý a odhodlaný mladík, který smysl boje proti společenskému establishmentu spatřuje v činech. Daria je citlivá a jemná, ítí stejný odpor ke stavu společnosti, místo v činu ale hledá úlevu v úniku (k meditaci, hudbě, představám). Kontrast v jejich myšlení je patrný v této replice: při pohledu na nekonečnou pouštní krajinu ona říká: „*It is peaceful*“ on doplňuje: „*It is dead.*“

Jejich cesty se nakrátko spojí. Poté nastává dvojí osud stejně tak jako v dvojí osudy dějinách hippies. Ten, kdo proti systému aktivně postavil, je tím samým systémem zničen (smrt Marca). Ona představuje ty, kteří z hippies ideálů po čase vyrostli či se jich vzdali. Přeměna společnosti tak zůstala pouze v jejich představách (viz závěrečná scény exploze, která se odehrává pouze v Dariině mysli).⁸

5. Klíčové scény filmu

Po zhlédnutí snímku *Zabriskie Point* si většina diváků zapamatuje zejména dvě scény. První je cca sedmiminutová sekvence kolektivního milování v pouštní krajině Údolí smrti. Nejdřív prázdná pouštní a emočně vyprahlá krajina náhle ožije, po tom se Marc a Daria instinktivně začnou přibližovat a milovat se. Náhle je scéna plná různých dvojic či trojic v milostných hrách vprostřed vyprahlé po tisíce let mrtvé krajiny. „*Později leží Marc nehybně na zádech se zavřenýma očima. Daria má hlavu položenou na jeho hrudi a dívá se do údolí, které je opět pusté, ale plné prachu, který zřejmě rozvířil vítr. Ale je to jako by jej rozvířily dvojice, které se tu před chvílí milovaly a které zanechaly v ovzduší pocit svobody a uvolnění.*“⁹

Druhou zásadní scénou filmu je závěrečná exploze konzumního světa v podobě sídla společnosti Dariina šéfa. Vše se pravděpodobně odehrává pouze v její mysli. Celá scéna je velmi silná, snímaná z několika úhlů a vzdáleností. Detailní záběry explodujících výtěžků konzumního světa (ledničky, Cambellovy polévky, vložky Kelox) jsou doprovázeny naléhavou hudbou kapely Pink Floyd.¹⁰

6. Storyboard

Přiložený storyboard naznačuje několik záběrů ze závěrečné explozivní scény.

---

⁸ Ruthless reviews. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://www.ruthlessreviews.com/7755/zabriskie-point/>>.

⁹ Socialistický kruh. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<http://www.sok.bz/index.php?option=com_content&task=view&id=324&Itemid=49>.

¹⁰ *Zabriskie Point* [film]. Directed by Michalengelo ANTONIONI. USA: Metro-Goldwyn-Maye, 1970.

7. Zdroje

- Projekt 100. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://2008.projekt100.cz/zabriskie-point-recenze.htm>>.
- Česká televize.[online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://www.ceskatelevize.cz/porady/47315-zabriskie-point/>>.
- Cinepur. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://cinepur.cz/article.php?article=838>>.
- Phinnweb.org.[online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://www.phinnweb.org/links/cinema/directors/antonioni/zabriskie/>>.
- Ruthless reviews. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<<http://www.ruthlessreviews.com/7755/zabriskie-point/>>.
- Socialistický kruh. [online]. 2012-10-31. Dostupné z World Wide Web:<http://www.sok.bz/index.php?option=com_content&task=view&id=324&Itemid=49>.
- Zabriskie Point [film]. Directed by Michalengelo ANTONIONI. USA: Metro-Goldwyn-Maye, 1970.